

ПОКАЗНИКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Ю.М. Тютюнник

к.е.н., професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень

С.В. Тютюнник

к.е.н., доцент кафедри організації обліку та аудиту

Полтавська державна аграрна академія

Проблеми здійснення інвестиційної діяльності, пошуку і мобілізації джерел інвестування та реалізації інвестиційних проектів є одними з найактуальніших у всіх галузях економіки. За НП(С)БО 1 інвестиційна діяльність – придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів [1]. Інвестиційною називається діяльність, пов'язана з управлінням інвестиціями. Вона розглядається як сукупність практичних дій щодо придбання і продажу довгострокових активів, а також інших інвестицій.

У процесі аналізу інвестицій і результатів інвестиційної діяльності формуються висновки: про наявність інвестиційних ресурсів (за обсягом, структурою власного і залученого капіталу); інвестиційну привабливість альтернативних проектів; очікувану дохідність інвестування; потребу в капітальних затратах і фінансових вкладеннях; грошовий потік і фактичну ефективність інвестицій.

Будучи суб'єктом інвестиційної діяльності, кожне підприємство самостійно визначає напрями, види та обсяги інвестицій, а також приймає рішення про вкладення власних і залучених фінансових, майнових та інтелектуальних ресурсів в об'єкти інвестування. Невід'ємною складовою інвестиційної діяльності є оцінювання інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання.

Інвестиційна привабливість підприємства – це доцільність вкладення у його діяльність вільних грошових коштів. Інвестиційна привабливість досліджується як у зовнішньому, так і внутрішньому фінансовому аналізі. Зовнішні суб'єкти (наприклад, потенційні інвестори) оцінюють інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання з метою вибору найкращого варіанта вкладення вільних коштів. Проте й підприємство має виявляти власні можливості для залучення зовнішніх інвестицій. Оцінювання інвестиційної привабливості має базуватися на комплексному підході до підприємства як об'єкта дослідження, що функціонує у конкретному економічному середовищі.

Для аналізу інвестиційної привабливості підприємства використовується система показників. При цьому розглядаються рівень і динаміка кожного показника за декілька періодів. Рекомендована система показників для аналізу інвестиційної привабливості підприємства включає [2, с. 338-339]:

1) структуру активів: частка необоротних активів, оборотних активів, запасів, дебіторської заборгованості, грошей та їх еквівалентів і поточних фінансових інвестицій;

2) структуру джерел формування капіталу: частка власного капіталу, зобов'язань і забезпечень, довгострокових зобов'язань і забезпечень, поточних зобов'язань і забезпечень, поточної кредиторської заборгованості;

3) ліквідність і платоспроможність: коефіцієнти абсолютної, швидкої та загальної ліквідності, коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості;

4) фінансову стійкість: коефіцієнти фінансової автономії, фінансового ризику, маневреності власного капіталу, забезпеченості запасів власними оборотними коштами, реальної вартості основних засобів, нагромадження амортизації;

5) прибутковість (рентабельність): рентабельність продажу, чиста рентабельність сукупного капіталу і власного капіталу;

6) якість прибутку: частка валового прибутку в прибутку до оподаткування, темп зростання прибутку до оподаткування, частка чистого прибутку в прибутку до оподаткування;

7) ефективність використання виробничих ресурсів: продуктивність праці, фондовіддача і фондомісткість, матеріаловіддача і матеріаломісткість;

8) ділову активність (оборотність активів і пасивів): коефіцієнти обертання скупного капіталу, власного капіталу, оборотних активів, запасів, поточної дебіторської заборгованості, поточної кредиторської заборгованості.

9) діловий імідж керівництва підприємства.

На підставі отриманої інформації формулюють відповідні висновки, наприклад:

- капітал підприємства сформовано переважно за рахунок власних джерел: високий рівень фінансової незалежності (переважання у структурі джерел формування капіталу власних засобів) свідчить про невисокий ризик для інвесторів;

- значна частка запасів у структурі оборотних активів може пояснюватися високим рівнем матеріаломісткості продукції, а висока частка грошей і розрахунків – зростанням дебіторської або кредиторської заборгованості, що свідчить про проблему неплатежів.

Під час аналізу інвестиційної привабливості акціонерних товариств пропонується додатково визначати показники ринкової активності: прибуток на акцію, цінність акції, дивідендна дохідність акції, коефіцієнт котирування акцій та ін. (табл. 1).

Таблиця 1

Показники оцінювання інвестиційної привабливості акціонерного товариства

Показник	Порядок розрахунку за даними форм № 2, 4	Економічний зміст
Дивіденди	Ф. № 4: ряд. 4200, гр.7	Характеризує дивідендну політику підприємства, яке має зберігати рівновагу між сплатою достатньої суми дивідендів власникам і реінвестованим прибутком
Реінвестований прибуток	Ф. № 2: ряд. 2350 – – Ф. № 4: ряд. 4200, гр.7	Визначається як різниця між чистим прибутком і дивідендами
Коефіцієнт реінвестованого прибутку	Ф. № 2: ряд. 2350 – – Ф. № 4: ряд. 4200, гр.7 Ф. № 2: ряд. 2350	Розраховується як відношення реінвестованого прибутку до чистого прибутку
Прибуток на акцію	Ф. № 2: ряд. 2615	Скоригований чистий прибуток, який припадає на одну просту акцію, – відношення різниці чистого прибутку і дивідендів за привілейованими акціями до загальної кількості простих акцій
Цінність акції	Дані бухгалтерського обліку і ринку цінних паперів	Визначається як відношення ринкової ціни акції до доходу на акцію
Рентабельність акції	Дані бухгалтерського обліку і ринку цінних паперів	Визначається як відношення дивідендів на одну акцію до ринкової ціни акції
Дивідендна дохідність акції	Ф. № 2: ряд. 2650 Ф. № 2: ряд. 2615	Визначається як відношення дивідендів на одну просту акцію до скоригованого чистого прибутку на одну просту акцію
Коефіцієнт котирування акції	Дані бухгалтерського обліку і ринку цінних паперів	Розраховується як відношення ринкової ціни акції до облікової ціни акції
Коефіцієнт дивідендних виплат	Ф. № 4: ряд. 4200, гр.7 Ф. № 2: ряд. 2350	Розраховується як відношення частини прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів, до чистого прибутку; характеризує частку чистого прибутку, що надходить у розпорядження акціонерів

У процесі оцінювання інвестиційної привабливості підприємства рекомендується також вивчати його можливості щодо продовження діяльності в майбутньому (визначення перспектив неплатоспроможності та ймовірності банкрутства).

Література

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» / Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р., із змінами [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

2. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. – Полтава : ПДАА, 2016. – 432 с.